

Monumentnummer*: 513662

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **13 oktober 1999**
Kadaster deel/nr **82670/154**

Woonplaats* **Balk** Gemeente* **De Fryske Marren** Provincie* **Fryslân**

Locatiennaam **Balk** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Balk** Sectie* **A** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **153**

Omschrijving**

Inleiding

Het WINKEL-WOONHUIS aan de Raadhuisstraat te Balk is een in aanleg vroeg-18de-eeuws pand dat in 1929 gedeeltelijk van een nieuwe mansardekap en van een voor de tijd van ontstaan zeer kenmerkende nieuwe voorgevel is voorzien. Een gedeelte van het oude zadeldak bevindt zich nog aan de achterzijde van de woning. De gevel heeft een portiek-pui en is uitgevoerd in een Expressionistische vormtaal. Aan de achterzijde is in 1962, in het kader van woningverbetering, een keuken met plat dak aangebouwd. Deze aanbouw valt wegens te geringe ouderdom buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

De voorgevel is een halsgevel met lisenen en uitgevoerd in donkerrode baksteen. Het metselwerk van de zijgevels is uitgevoerd in gele steen.

Het gedeelte met mansardedak is met een verbeterde Hollandse pan belegd en het gedeelte met zadeldak met een rode Hollandse pan. De winkelpui aan de Raadhuisstraat heeft een portiek met aan weerszijden een etalage met etalage-bakken. De etalagevensters hebben een lage borstwering met een keramische lekdorpel. De bovenlichten van de etalage waren voorheen meerruits, maar zijn in 1964 vervangen door enkel glas. Boven de etalage loopt een forse latei met het opschrift: 'JJ.KOK - TEXTIEL'. De winkeldeur heeft een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

grote ruit en twee dwars geplaatste metalen stangen. Boven de winkel deur bevindt zich nog een meerruits bovenlicht met gekleurd glas.

De verdieping heeft twee uitkragende dubbele vensters die elk rusten op een gemetselde korbeel. Boven de vensters zit, tussen de hoeklisenen, opnieuw een doorlopende latei die gedeeltelijk meeloopt met de twee uitkragende vensters. In de top van de gevel bevindt zich nog een klein venster. Alle vensters hebben keramische lekdorpels en een rollaag. Op de lisenen en de kop van de gevel zijn staande bloktanden aangebracht. De top van de gevel is afgedekt met zwarte gevelpannen. De westgevel bevat één deur en één venster, de oostgevel heeft één venster ter hoogte van de winkel en één ter hoogte van de woonkamer. De achtergevel heeft twee vensters met bovenlicht en op de verdieping een dubbel venster. Al deze vensters zijn vermoedelijk met de verbouwing van 1929 vervangen. De dakrand heeft een vlechting en er zijn bouwsporen zichtbaar van een gesloopte aanbouw.

Het INTERIEUR verkeert in redelijk originele staat. Het winkelinterieur omvat, staande aan weerszijden van de winkel, twee Neo-classicistisch vormgegeven lage toonbanken met daarachter schappen. Op de houten vloer staan twee etalagebakken waarin zich losse etalagerekken met Art Nouveau versieringen bevinden. De etalages hebben ieder een twaalfruits venster met een achtruits bovenlicht dat de etalage van de winkel scheidt. Achter in de winkel bevindt zich een houten trap naar de verdieping. De vloer is van hout en de wanden zijn met g.g.-delen betimmerd. Achter de winkel ligt de woonkamer die middels een dubbele veelruits schuifdeur van de winkel wordt gescheiden. Rechts naast de trap zit een toegangsdeur tot de hal die doorloopt tot de oude keuken. In deze ruimte, die niet meer als keuken in gebruik is, zijn twee bedsteden. Hierachter ligt de nieuwe aanbouw waar een toegang is naar een kelder onder de bedsteden.

In het woongedeelte hebben geen structurele wijzigingen plaats gevonden. Alle kozijnen en kasten zijn nog grotendeels origineel.

Waardering

Het winkel/woonhuis aan de Raadhuisstraat 24 te Balk is van algemeen cultuurhistorisch en cultuurhistorisch belang:

- vanwege de plaats die het inneemt/innam in het sociaal economische leven van Balk;
- vanwege de esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- vanwege de betekenis voor het aanzien van het dorp;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van zowel het exterieur als het interieur;
- vanwege de zeldzaamheid van een gaaf winkelinterieur uit het begin van de 20ste eeuw.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Werk-woonhuis

Functie

Winkelwoning

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument